

## U S T A W A

z dnia 10 maja 1990 r.

### Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych

#### Rozdział 1

#### Przepisy ogólne

**Art. 1.** Ustawa o samorządzie terytorialnym oraz ustawa o pracownikach samorządowych wchodzi w życie z dniem 27 maja 1990 r.

**Art. 2.** 1. Z dniem wejścia w życie ustawy o samorządzie terytorialnym tracą moc:

- 1) art. 98 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz.U. z 1975 r. Nr 26, poz. 139, z 1977 r. Nr 11, poz. 44, z 1978 r. Nr 14, poz. 61 i Nr 31, poz. 130, z 1980 r. Nr 4, poz. 8, z 1982 r. Nr 45, poz. 289 i z 1983 r. Nr 41, poz. 185),
- 2) ustawa z dnia 30 marca 1965 r. o sądach społecznych (Dz.U. Nr 13, poz. 92, z 1974 r. Nr 24, poz. 142 oraz z 1983 r. Nr 41, poz. 185),
- 3) ustawa z dnia 20 lipca 1983 r. o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego (Dz.U. z 1988 r. Nr 26, poz. 183 i z 1989 r. Nr 34, poz. 178), chyba że przepisy poniższe stanowią inaczej.

2. Z dniem wejścia w życie ustawy o samorządzie terytorialnym tracą moc także inne przepisy dotyczące spraw w niej unormowanych, chyba że przepisy poniższe stanowią inaczej.

**Art. 3.** 1. Jednostki podziału terytorialnego państwa stopnia podstawowego (miasta, gminy), istniejące w dniu wejścia w życie ustawy, a także miasto stołeczne Warszawa, miasto Kraków i miasto Łódź, zachowują dotychczasową nazwę, obszar, granice i siedzibę władz. Uchwały wojewódzkich rad narodowych w sprawie zmiany granic miast i gmin zachowują ważność, nawet jeżeli ich wejście w życie miałyby nastąpić po dniu wejścia w życie ustawy.

2. Miejscowości posiadające w dniu wejścia w życie ustawy status miasta zachowują ten status w rozumieniu art. 4 ust. 3 ustawy o samorządzie terytorialnym.

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 1990 r. Nr 32, poz. 191, Nr 43, poz. 253, Nr 92, poz. 541; z 1991 r. Nr 34, poz. 151; z 1992 r. Nr 6, poz. 20; z 1993 r. Nr 40, poz. 180; z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 65, poz. 285; z 1996 r. Nr 23, poz. 102, Nr 106, poz. 496; z 1997 r. Nr 9, poz. 43, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 141, poz. 1492, z 2017 r. poz. 653, z 2020 r. poz. 462.

wykładnia TK z dnia 9 grudnia 1992 r. (Dz.U. Nr 97, poz. 486, 1993 r. Nr 12, poz. 59) dot. art. 5 ust. 1; z dn. 1 lutego 1994 r. dot. art. 5 ust. 1 i 2 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 1 (Dz. U. z 1994 r. Nr 18, poz. 69).

3. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o radzie narodowej gminnej, miejskiej, dzielnicowej lub wspólnej dla miasta i gminy bądź o terenowym organie administracji państwowej stopnia podstawowego albo o organach władzy lub administracji państwowej stopnia podstawowego - rozumie się przez to odpowiednie organy gminy, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do rad narodowych miasta stołecznego Warszawy, miasta Krakowa i miasta Łodzi oraz do terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego w w tych miastach w takim zakresie, w jakim dotyczy zadań i kompetencji należących do zakresu działania tych gmin.

**Art. 4.** 1. W jednostkach podziału terytorialnego, w których w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin (Dz.U. Nr 16, poz. 96) działały wspólne organy dla miasta i sąsiadującej z nim gminy, utworzone na podstawie przepisu art. 21 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 2 ust. 1 pkt 3, wybiera się wspólne organy określone w ustawie o samorządzie terytorialnym.

2. W terminie do dnia 30 września 1991 r. Rada Ministrów rozstrzygnie o podziale organów wspólnych, o których mowa w ust. 1, lub o połączeniu gmin, stosując odpowiednio przepisy art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie terytorialnym.

3. W wypadku podziału, o którym mowa w ust. 2, przepis art. 114 ust. 1 pkt 2 oraz art. 114 ust. 2 ustawy - Ordynacja wyborcza do rad gmin stosuje się odpowiednio.

4. W wypadku zmian w podziale terytorialnym, przeprowadzanych w terminie do dnia 31 grudnia 1991 r., polegających na tworzeniu z jednej gminy dwóch lub więcej jednostek, radni dotychczasowej rady gminy stają się radnymi rad w nowych jednostkach w zależności od miejsca swojego zamieszkania.

5. W wypadku, o którym mowa w ust. 4, mogą być przeprowadzone wybory uzupełniające. Przepis art. 114 ust. 1 pkt 2 oraz art. 114 ust. 2 ustawy - Ordynacja wyborcza do rad gmin stosuje się odpowiednio.

6. W wypadku o którym mowa w ust. 4, do czasu wyboru nowych zarządów gmin stosuje się następujące zasady:

- 1) w wypadku wyłączenia z istniejącej gminy nowej gminy funkcje zarządu w obu gminach sprawuje zarząd dotychczasowy,
- 2) w wypadku utworzenia z jednej gminy ulegającej zniesieniu dwóch lub więcej jednostek podziału terytorialnego, funkcje zarządu dla wszystkich nowo tworzonych gmin sprawuje zarząd dotychczas istniejącej gminy,

- 3) w wypadku utworzenia nowej gminy poprzez wyłączenie z terenu dwóch lub więcej gmin części ich terytorium, funkcje zarządu nowo utworzonej gminy sprawuje zarząd jednej z tych gmin, wskazany przez sejmik samorządowy.

7. W wypadku podziału organów wspólnych dla miast i sąsiadujących z nimi gmin, funkcję zarządu dla miasta i gminy sprawuje zarząd dotychczasowy.

## Rozdział 2

### **Nabycie mienia komunalnego**

**Art. 5.** 1. Jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, mienie ogólnonarodowe (państwowe) należące do:

- 1) rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego,
- 2) przedsiębiorstw państwowych, dla których organy określone w pkt 1 pełnią funkcję organu założycielskiego,
- 3) zakładów i innych jednostek organizacyjnych podporządkowanych organom określonym w pkt 1

– staje się w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy z mocy prawa mieniem właściwych gmin.

2. Jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, mienie ogólnonarodowe (państwowe) służące użyteczności publicznej, należące do:

- 1) rad narodowych miasta stołecznego Warszawy, miasta Krakowa i miasta Łodzi oraz terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego w tych województwach miejskich,
- 2) przedsiębiorstw państwowych, dla których organy określone w pkt 1 pełnią funkcję organu założycielskiego,
- 3) zakładów i innych jednostek organizacyjnych podporządkowanych organom określonym w pkt 1

– staje się w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy z mocy prawa mieniem tych miast, jeżeli jest położone w ich granicach administracyjnych, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

3. Jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, mienie ogólnonarodowe (państwowe) służące użyteczności publicznej, należące w dniu wejścia w życie ustawy do:

- 1) rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego,
- 2) przedsiębiorstw państwowych, dla których organy określone w pkt 1 pełnią funkcję organu założycielskiego,
- 3) zakładów i innych jednostek organizacyjnych podporządkowanych organom określonym w pkt 1

– przekazuje się jako mienie komunalne gminom i związkom gmin, jeżeli jest ono niezbędne do wykonywania ich zadań.

4. Gminie, na jej wniosek, może być także przekazane mienie ogólnonarodowe (państwowe) inne niż wymienione w ust. 1-3, jeżeli jest ono związane z realizacją jej zadań.

**Art. 6.** 1. Niepodzielne składniki mienia komunalnego, o którym mowa w art. 5 ust. 1-3, służące realizacji zadań więcej niż jednej gminy pozostają - do czasu utworzenia odpowiedniego związku komunalnego lub zawarcia porozumienia - w dotychczasowym zarządzie.

2. Jeżeli w terminie jednego roku od dnia wejścia w życie ustawy o samorządzie terytorialnym gminy nie przejmą mienia, o którym mowa w ust. 1, wojewoda wystąpi do sądu o wyznaczenie zarządcy. Do sprawowania zarządu mieniem wspólnym stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego.

**Art. 7.** 1. Mienie gminne w rozumieniu przepisu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, staje się z dniem wejścia w życie ustawy o samorządzie terytorialnym z mocy prawa mieniem gminy, na której obszarze jest położone.

2. Przepis ust. 1 nie narusza praw osób trzecich do wymienionego w tym przepisie mienia, w tym także praw wspólnot gruntowych i leśnych.

3. Sołectwom, utworzonym na obszarze dotychczasowych sołectw, które dysponowały mieniem gminnym, właściwe organy gminy przekażą składniki mienia komunalnego, o których mowa w ust.1. Dotyczy to także składników mienia położonych poza obszarem gminy, w której znajduje się sołectwo.

**Art. 8. 1.** Przedsiębiorstwa państwowe, dla których funkcję organu założycielskiego pełnią terenowe organy administracji państwowej określone w art. 5 ust. 1-3, stając się przedsiębiorstwami komunalnymi, zachowują osobowość prawną.

2. (skreślony).

3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może określić szczególny tryb podziału przedsiębiorstw państwowych wymienionych w art. 5 ust. 3, których podział jest konieczny w związku z przekazaniem mienia komunalnego gminom lub ich związkom.

**Art. 9.** Prawa przysługujące podmiotom wymienionym w art. 5 i ich obowiązki - przechodzą na odpowiadające im jednostki komunalne: dotyczy to w szczególności praw i obowiązków wynikających z użytkowania wieczystego.

**Art. 10.** Uwłaszczenie gmin, o którym mowa w art. 5 ust. 1 i 2, nie narusza prawa do korzystania na dotychczasowych zasadach ze składników mienia przez przedsiębiorstwa zagraniczne działające w Polsce.

**Art. 11. 1.** Składniki mienia ogólnonarodowego (państwowego), o których mowa w art. 5 ust. 1-3, nie stają się mieniem komunalnym, jeżeli:

- 1) służą wykonywaniu zadań publicznych należących do właściwości organów administracji rządowej, sądów oraz organów władzy państwowej,
- 2) należą do przedsiębiorstw państwowych lub jednostek organizacyjnych wykonujących zadania o charakterze ogólnokrajowym lub ponadwojewódzkim, z zastrzeżeniem przepisu art. 14,
- 3) należą do Państwowego Funduszu Ziemi, z zastrzeżeniem przepisu art 15.

2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi wykaz przedsiębiorstw i jednostek, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

**Art. 12.** Nie podlega uwłaszczeniu mienie ogólnonarodowe (państwowe), jeżeli korzystają z niego:

- 1) przedstawicielstwa dyplomatyczne i urzędy konsularne państw obcych oraz instytucje międzynarodowe korzystające z immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych w takim zakresie, jaki wynika z ustaw, umów międzynarodowych albo powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych,
- 2) Kościół Katolicki, inne kościoły oraz związki wyznaniowe.

**Art. 13.** 1. Majątek nieruchomy, przekazany na własność gmin w trybie niniejszej ustawy, podlega postępowaniu regulacyjnemu, o którym mowa w art. 61-63 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 29, poz. 154).

2. Przepisu art. 61 ust. 4 pkt 3 ustawy, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się.

**Art. 14.** Grunty należące do przedsiębiorstw państwowych nie podlegających komunalizacji na podstawie niniejszej ustawy i nie wykorzystywane zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tych gruntów przekazuje się na wniosek gmin, złożony do dnia 31 grudnia 1992 r., na własność tych gmin, na których obszarze są położone.

**Art. 15.** (skreślony).

**Art. 16.** 1. Nabycie mienia na podstawie niniejszej ustawy następuje nieodpłatnie.

2. Jeżeli na podstawie ustawy szczególnej, wydanej w terminie do dnia 31 grudnia 1990 r., nastąpi zmiana zadań i kompetencji w zakresie administracji publicznej, która wymagać będzie przekazania na rzecz Skarbu Państwa składników mienia komunalnego nabytego w trybie niniejszej ustawy - przekazanie takie nastąpi nieodpłatnie, za zwrotem przez Skarb Państwa nakładów poniesionych przez gminę, stosownie do art. 226 § 1 Kodeksu cywilnego.

**Art. 17.** 1. Gminy sporządzają spisy inwentaryzacyjne mienia, o którym mowa w art. 5 ust. 1 i 2.

2. Spisy, o których mowa w ust. 1, sporządzane są przez komisje inwentaryzacyjne w ciągu trzech miesięcy od daty powołania komisji przez radę gminy.

3. Przejęcie mienia innego niż określone w ust. 1 następuje na podstawie protokołów, w których ujawnia się również zobowiązania i prawa.

4. Spisy inwentaryzacyjne mienia oraz odpisy protokołów wyklada się do publicznego wglądu w siedzibie zarządu gminy przez okres 30 dni, informując o tym w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie.

5. W terminie, o którym mowa w ust. 4, osoba, której interes prawny dotyczy ustaleń zawartych w spisie inwentaryzacyjnym mienia, może zgłosić zastrzeżenia do komisji inwentaryzacyjnej.

6. Komisja inwentaryzacyjna rozpatruje niezwłocznie zgłoszone zastrzeżenia i w razie ich uwzględnienia odpowiednio zmienia ustalenia zawarte w spisie.

7. Rada Ministrów określi sposób dokonywania inwentaryzacji, o której mowa w ust. 1.

**Art. 17a.** 1. Gminy są zobowiązane do przekazywania wojewodom spisów inwentaryzacyjnych nieruchomości, które stały się własnością gmin z mocy prawa na podstawie art. 5 ust. 1 i 2.

2. Termin przekazywania, o którym mowa w ust. 1, upływa z dniem 31 grudnia 2005 r.

3. (uchylony)

**Art. 18.** 1. Wojewoda wydaje decyzje w sprawie stwierdzenia nabycia mienia z mocy prawa, w sprawie jego przekazania - w zakresie unormowanym ustawą.

2. Tworzy się Krajową Komisję Uwłaszczeniową, zwaną dalej „Komisją”, jako organ odwoławczy od decyzji, o których mowa w ust. 1.

2a. Siedzibą Komisji jest miasto stołeczne Warszawa.

3. (uchylony)

4. Do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868, 966, 1579 i 2138).

**Art. 18a.** 1. W skład Komisji wchodzi 6 członków, w tym przewodniczący.

2. Członków Komisji powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw administracji publicznej.

3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej spośród członków Komisji wyznacza jej przewodniczącego.

4. W skład Komisji może zostać powołana osoba, która:

- 1) ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra lub równorzędny,
- 2) posiada wiedzę z zakresu administracji,
- 3) posiada co najmniej 5-letni okres zatrudnienia w jednostkach sektora finansów publicznych,
- 4) daje rękojmię prawidłowej realizacji zadań Komisji.

**Art. 18b.** 1. Komisja wydaje decyzje w składach trzyosobowych.

2. Przewodniczący Komisji, odrębnie do każdej sprawy, wyznacza skład orzekający, zwany dalej „składem”, oraz jego przewodniczącego.

3. Decyzje składu zapadają większością głosów. Członek składu może złożyć zdanie odrębne, które wraz z uzasadnieniem dołącza się do akt sprawy.

4. Decyzje podpisują przewodniczący i członkowie składu.

5. Uzasadnienie decyzji sporządza przewodniczący składu.

6. W przypadku niemożności wydania decyzji przez Komisję z przyczyn, o których mowa w art. 24 § 1 w związku z art. 27 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, w danej sprawie decyzję wydaje minister właściwy do spraw administracji publicznej.

**Art. 18c.** 1. Członkowie Komisji otrzymują zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne.

2. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia przewodniczącego oraz pozostałych członków Komisji, mając na względzie zakres obowiązków oraz złożoność realizowanych przez nich zadań.

3. Obsługę organizacyjną Komisji zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

4. Za udział w pracach Komisji i jej składów członkom Komisji przysługują diety i inne należności określone w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

5. Koszty wynagrodzeń członków Komisji, koszty obsługi organizacyjnej Komisji oraz zwrot kosztów i diet, o których mowa w ust. 4, są pokrywane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw administracji publicznej.

**Art. 18d.** 1. Członkowie Komisji są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia

1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. poz. 1584, z późn. zm.<sup>1)</sup>).

2. Członkowie Komisji składają oświadczenie o stanie majątkowym ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej, który dokonuje analizy zawartych w nim danych.

**Art. 19.** Roszczenia cywilnoprawne związane z nabyciem mienia komunalnego mogą być dochodzone przed sądem powszechnym.

**Art. 20. 1.** Prawomocna decyzja w sprawie stwierdzenia nabycia mienia komunalnego z mocy prawa lub przekazania stanowi podstawę do wpisu w księdze wieczystej.

2. Prawomocną decyzję, o której mowa w ust. 1, przesyła się w terminie 30 dni od jej uprawomocnienia do właściwego biura notarialnego.

3. Postępowanie w przedmiocie wpisu, o którym mowa w ust. 1, wolne jest od opłat sądowych.

**Art. 21. 1.** Jeżeli składnik majątkowy będący przedmiotem uwłaszczenia w trybie niniejszej ustawy wniesiony był uprzednio do kapitału zakładowego spółki handlowej lub spółdzielni, gmina lub inna komunalna osoba prawna może w terminie trzech miesięcy od dnia nabycia własności tego składnika majątkowego żądać rozwiązania spółki przez sąd lub wycofać udziały ze spółdzielni, jeżeli dysponowanie tym składnikiem majątkowym służyć ma zaspokajaniu zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej albo jeżeli dalsze działanie spółki lub członkostwo komunalnej osoby prawnej w spółdzielni jest sprzeczne z przepisami ustawy o samorządzie terytorialnym.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do spółek z udziałem podmiotów zagranicznych.

## Rozdział 3

### Przepisy przejściowe

**Art. 22. 1.** Osoby pełniące funkcje terenowych organów administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia podstawowego pełnią do czasu wyboru

---

<sup>2)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. poz. 1458, z 2009 r. poz. 1375, z 2010 r. poz. 1228, z 2015 r. poz. 1635 oraz z 2016 r. poz. 1202, 1948, 2074, 2103, 2260 i 2261.

wójta, burmistrza lub prezydenta miasta odpowiednio ich funkcje i pobierają za ten okres wynagrodzenie z budżetu gminy na dotychczasowych zasadach.

2. Poza osobami, o których mowa w ust. 1, do czasu wyboru wójta, burmistrza lub prezydenta miasta ich funkcję mogą również pełnić w zakresie swojej dotychczasowej właściwości oraz posiadanych dotychczas uprawnień:

- 1) osoby pełniące funkcje terenowych organów administracji państwowej o właściwości szczególnej oraz kierowników urzędów stanu cywilnego i ich zastępców,
- 2) osoby upoważnione do załatwiania określonych spraw na podstawie art. 135 ust. 3 ustawy wymienionej w art. 2 ust. 1 pkt 3 albo art. 268a Kodeksu postępowania administracyjnego.

**Art. 23.** 1. Osobom pełniącym funkcje przewodniczącego rady narodowej na zasadach określonych w art. 109 ustawy, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3, w razie niemożności powrotu do zakładu pracy z powodu jego upadłości lub likwidacji - przysługują uprawnienia przewidziane w art. 8 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Z 1990 r. Nr 4, poz. 19 i Nr 10, poz. 59), jeżeli dotychczas nie skorzystały z tych uprawnień.

2. Przewodniczącemu rady narodowej stopnia podstawowego odprawę pieniężną wypłaca się z budżetu gminy, a przewodniczącemu rady narodowej stopnia wojewódzkiego - z budżetu wojewódzkiego.

**Art. 24.** 1. Do czasu uchwalenia przez radę gminy regulaminu organizacyjnego urzędu gminy, urząd działa na podstawie statutu dotychczasowego urzędu terenowego organu administracji państwowej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do dotychczasowych urzędów miasta stołecznego Warszawy, miasta Krakowa i miasta Łodzi, które z dniem wejścia w życie ustawy o samorządzie terytorialnym stają się odpowiednio urzędami miasta stołecznego Warszawy, miasta Krakowa i miasta Łodzi i działają w granicach terytorialnych tych miast.

3. Do czasu zorganizowania urzędów wojewódzkich w miastach, o których mowa w ust. 2, funkcje tych urzędów pełnią urzędy tych miast.

**Art. 25.** Sprawy indywidualne, rozstrzygane w drodze decyzji administracyjnych, wszczęte i nie zakończone decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie ustawy o samorządzie terytorialnym, są załatwiane przez właściwe organy lub upoważnione podmioty, z zachowaniem dotychczasowego toku instancji.

**Art. 26. 1.** Organy właściwych gmin przejmują prowadzenie spraw powierzonych terenowym organom administracji państwowej stopnia podstawowego na zasadach określonych w art. 135 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 2 ust. 1 pkt 3, które należeć będą do zadań własnych gminy lub zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

2. Kierownicy jednostek organizacyjnych, którym powierzono prowadzenie spraw na zasadach określonych w art. 135 ust. 6 ustawy wymienionej w art. 2 ust. 1 pkt 3, mogą je nadal prowadzić na dotychczasowych zasadach.

3. Organy i kierownicy jednostek organizacyjnych, prowadzący sprawy, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą je prowadzić do dnia 31 grudnia 1990 r.

4. Powołane na podstawie uchwał rad narodowych stopnia podstawowego ośrodki pomocy społecznej działają w gminach co najmniej do dnia 31 grudnia 1991 r.

**Art. 27.** Znosi się kolegiałne organy opiniodawczo-doradcze działające przy radach narodowych i terenowych organach administracji państwowej.

**Art. 28. 1.** Utrzymuje się dotychczasową organizację samorządu mieszkańców wsi, w tym sołtysów, do czasu wyboru organów sołectw, nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 1990 r.

2. W okresie, o którym mowa w ust. 1, do zakresu działania samorządu mieszkańców wsi należy zarząd mieniem pozostającym w dyspozycji dotychczasowych samorządów wsi i prowadzenie własnej działalności gospodarczej i społecznej oraz czynów społecznych w zakresie dotychczasowym.

3. W okresie, o którym mowa w ust. 1, sołtysi pełnią powierzone im na podstawie odrębnych przepisów funkcje administracyjne.

**Art. 29.** Utrzymuje się samorząd mieszkańców miast w osiedlach, obwodach i domach do czasu odpowiednich ustaleń rady gminy, nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 1990 r. Przepis art. 28 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

**Art. 30.** W postępowaniu administracyjnym i sądowym oraz w innych postępowaniach, prowadzonych na podstawie ustaw, w sprawach wszczętych na wniosek samorządu mieszkańców albo prowadzonych z jego udziałem organy samorządu mieszkańców zachowują dotychczasowe uprawnienia do dnia 31 grudnia 1990 r. Po tym terminie uprawnienia te przejmuje rada gminy, chyba że powołano nowe organy sołectw lub dzielnic (osiedli) na podstawie ustawy o samorządzie terytorialnym.

**Art. 31.** 1. Rady gmin uchwalą i ogłoszą w terminie do dnia 31 grudnia 1990 r. wykazy aktów prawa miejscowego, wydanych przez rady narodowe i terenowe organy administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia podstawowego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i nadal obowiązujących na obszarze tych gmin.

2. Wykazy, o których mowa w ust. 1, sporządzone przez rady miejskie miasta stołecznego Warszawy, miasta Krakowa i miasta Łodzi obejmują akty prawa miejscowego, wydane przez rady narodowe tych miast w zakresie art. 26 ustawy, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3.

3. Wojewodowie ogłoszą w wojewódzkich dziennikach urzędowych wykazy, o których mowa w ust. 1 i 2, w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od powzięcia odpowiedniej uchwały przez radę gminy.

4. Akty prawa miejscowego nie zamieszczone w wykazach, o których mowa w ust. 1, tracą moc z dniem ogłoszenia wykazów.

5. Do czasu uregulowania na podstawie odrębnych przepisów pozostają w mocy przepisy dotyczące zasad i trybu wydawania oraz rozpowszechniania wojewódzkich dzienników urzędowych.

**Art. 32.** 1. W mieście stołecznym Warszawie, mieście Krakowie i mieście Łodzi utrzymuje się dotychczasowy podział na dzielnice, chyba że rada miejska postanowi inaczej, z zastrzeżeniem przepisu art. 5 ust. 4 ustawy o samorządzie terytorialnym.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do dzielnic w miastach Poznaniu i Wrocławiu.

3. Do czasu określenia organizacji i zakresu działania dzielnic oraz wyboru ich rad w miastach, o których mowa w ust. 1 i 2, urzędy dzielnicowe działają jako delegatury urzędu miasta.

**Art. 33.** 1. Do dnia 31 grudnia 1990 r. stosuje się dotychczasowe przepisy o gospodarce finansowej rad narodowych, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej.

2. Budżety uchwalone na 1990 r. przez rady narodowe obowiązują do dnia 31 grudnia 1990 r. W razie nieuchwalenia przez radę narodową budżetu na 1990 r., budżet ten uchwała rada gminy zgodnie z zasadą określona w ust. 1.

3. Fundusze celowe utworzone przez rady narodowe stopnia podstawowego na podstawie art. 48 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3, utrzymuje się do dnia 31 grudnia 1990 r. jako fundusze celowe gmin, chyba że rada gminy postanowi inaczej.

4. Terenowe fundusze celowe utworzone na podstawie odrębnych przepisów utrzymuje się do dnia 31 grudnia 1990 r.

**Art. 34.** 1. Przekazanie gminom zadań realizowanych dotychczas przez wojewódzkie rady narodowe i ich organy następuje łącznie ze środkami finansowymi, przewidzianymi na ich realizację w budżetach wojewódzkich na 1990 r. oraz w podziale funduszy celowych.

2. Przekazanie gminom składników mienia komunalnego następuje łącznie z przekazaniem środków przewidzianych na ich utrzymanie (eksploatację) w budżetach wojewódzkich na 1990 r. oraz w podziale funduszy celowych.

3. Przekazanie organom terenowej administracji rządowej zadań realizowanych dotychczas przez rady narodowe stopnia podstawowego i ich organy następuje łącznie ze środkami finansowymi przewidywanymi na realizację tych zadań w budżetach rad narodowych stopnia podstawowego na 1990 r. oraz w podziale funduszy celowych.

4. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do zadań przejmowanych od organów znoszonych oraz do zadań powierzonych w drodze upoważnienia lub porozumienia, o których mowa w art. 26 ust. 1.

**Art. 35.** 1. Rada gminy kontroluje wykonywanie budżetu i planów terenowych funduszy celowych oraz może dokonywać zmian w toku ich wykonywania, w szczególności poprzez zwiększanie lub zmniejszanie kredytów budżetowych.

2. Rezerwy i inne nie rozdzielone środki z budżetów wojewódzkich wojewodowie rozdziela w terminie do dnia 30 czerwca 1990 r.

**Art. 36.** 1. Zobowiązania i wierzytelności rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego stają się, z dniem wejścia

w życie ustawy o samorządzie terytorialnym, zobowiązaniami i wierzytelnościami właściwych gmin, z zastrzeżeniem ust. 3 pkt 2.

2. Zobowiązania i wierzytelności rad narodowych miasta stołecznego Warszawy, miasta Krakowa i miasta Łodzi oraz terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego w tych miastach stają się, z dniem wejścia w życie ustawy o samorządzie terytorialnym, zobowiązaniami i wierzytelnościami właściwych gmin, jeżeli dotyczą kompetencji należących do zakresu działania tych gmin, z zastrzeżeniem ust. 3 pkt 2.

3. Skarb Państwa przejmuje:

- 1) zobowiązania i wierzytelności dotyczące zadań określonych w art. 34 ust. 3,
- 2) zobowiązania i wierzytelności rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego i stopnia wojewódzkiego, dotyczące infrastruktury technicznej, socjalnej i usługowej oraz obiektów oświaty, zdrowia i kultury, zwanych dalej inwestycjami infrastrukturalnymi, w zakresie rzeczowym określonym w umowach zawartych przed dniem 27 maja 1990 r. przez te organy ze spółdzielniami mieszkaniowymi, w związku z kompleksową realizacją budownictwa mieszkaniowego, z zastrzeżeniem ust. 4-8,
- 3) zobowiązania i wierzytelności rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego i stopnia wojewódzkiego wynikające z prawomocnych orzeczeń sądowych i decyzji administracyjnych wydanych przed dniem 27 maja 1990 r. oraz zobowiązania i wierzytelności powstałe w związku z wykonaniem tych orzeczeń sądowych i decyzji administracyjnych,
- 4) zobowiązania wynikłe z zawinionego działania lub zaniechania działania rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego i wojewódzkiego, mające miejsce przed dniem 27 maja 1990 r., stwierdzone prawomocnymi orzeczeniami sądowymi,
- 5) inne zobowiązania i wierzytelności rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego, z zastrzeżeniem ust. 2.

4. Przejęcie przez Skarb Państwa zobowiązań i wierzytelności, o których mowa w ust. 3 pkt 2, polega na:

- 1) spłacie kredytów bankowych zaciągniętych przez spółdzielnie mieszkaniowe i gminy na finansowanie realizacji inwestycji infrastrukturalnych,
- 2) zrefundowaniu spółdzielniom mieszkaniowym i gminom środków własnych wydatkowanych na spłatę kredytów bankowych, o których mowa w pkt 1, a także odsetek należnych od tych kredytów,
- 3) zrefundowaniu spółdzielniom mieszkaniowym i gminom środków własnych wydatkowanych na dotychczasowe finansowanie realizacji inwestycji infrastrukturalnych i na ich dokończenie, w zakresie rzeczowym określonym w umowach, o których mowa w ust. 3 pkt 2.

5. Środki własne spółdzielni mieszkaniowych i gmin są refundowane w wysokości odpowiadającej kwotom wydatkowanym na cele określone w ust. 4 pkt 2 i 3.

6. Refundacji ze środków budżetu państwa podlegają również środki własne gmin, które na podstawie wyroków sądowych były lub będą przekazane spółdzielniom mieszkaniowym w związku z regulowaniem należności za wykonanie inwestycji infrastrukturalnych, określonych w ust. 3 pkt 2.

7. Kredyty bankowe zaciągnięte na finansowanie realizacji inwestycji infrastrukturalnych są spłacane ze środków budżetu państwa w trybie i terminach ustalonych w umowach zawartych przez Ministra Finansów z prezesami zarządów banków, które udzieliły takich kredytów.

8. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, określi tryb i terminy dokonywania w latach 1996-2000 refundacji, o której mowa w ust. 4 pkt 2 i 3 oraz ust. 5 i 6.

## Rozdział 4

### Przepisy końcowe

**Art. 37.** 1. Pierwszą sesję nowo wybranej rady gminy zwołuje przewodniczący właściwej terytorialnie komisji wyborczej w ciągu siedmiu dni od ogłoszenia zbiorczych wyników wyborów przez Generalnego Komisarza Wyborczego, powierzając otwarcie sesji jednemu z najstarszych wiekiem radnych.

2. Na pierwszej sesji rada wybiera przewodniczącego rady i delegatów do sejmiku samorządowego, a także ustala termin wyboru wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz termin powołania przez radę komisji inwentaryzacyjnej, nie później jednak niż w okresie dwóch tygodni.

3. W czasie pierwszej sesji rady osoba, o której mowa w art. 22, informuje radę o stanie budżetu gminy, zakresie mienia, które podlega przekazaniu gminie, oraz o innych ważnych dla gminy sprawach.

**Art. 38.** 1. Pierwsze posiedzenie sejmiku samorządowego w 1990 r. zwołuje wojewoda w terminie czternastu dni od otrzymania wszystkich uchwał rad gmin w sprawie wyborów delegatów do sejmiku samorządowego.

2. Na pierwszym posiedzeniu sejmiku samorządowego wojewoda przedstawia informację o sytuacji gospodarczej województwa i innych ważnych dla województwa sprawach.

**Art. 39.** Przez użyte w art. 77 ust. 1 pkt 9 ustawy o samorządzie terytorialnym określenie „zarządzenie wojewody” należy rozumieć rozporządzenia i zarządzenia wojewody, o których mowa w art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz.U. Nr 21, poz. 123).

**Art. 40.** Ustawa wchodzi w życie z dniem 27 maja 1990 r., z wyjątkiem art. 11 ust. 2, art. 17 ust. 7 i art. 18 ust. 3, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.